

Byåsen Historielag

byasenhistorielag.no

Årsberetning for perioden fra 13. april 2011 til 18. april 2012.

Styrets sammensetning:

Etter valget på årsmøtet har styret hatt følgende sammensetning:

Leder	Kjell Ivar Aune
Nestleder	Roar Sæterhaug
Kasserer	Gunnar Schei
Sekretær	Arne Fjelnseth
Styremedlemmer	Knut E. Møller
	Thorvald Nakstad
	Erik Solem
Varamedlemmer	Eva Hov
	Synnøve Skaug
Revisor	Ivar Buxrud
Valgkomité	Birger Lykke (leder)
	Grete Myhre
	John-E. Wennberg

Kulturminnedagen 11.09.11. Kulturhistorisk vandring fra Baklia til Lavollen. Arkeolog Ragnhild Berge orienterer om boplasser fra 600-700-tallet ved Lavollen. Foto: Knut E Møller.

Styret har i beretningsåret hatt 8 ordinære styremøter med protokoll og 7 arbeidsmøter. Arne Fjelnseth ble valgt som sekretær på årsmøtet, men på første styremøte ble det vedtatt at Synnøve Skaug skal fungere som referent på styremøtene. Det har i perioden vært avholdt 4 åpne møter, 2 historiske vandringer i Bymarka og en busstur til Stadsbygd. Byåsen Historielag hadde 476 registrerte medlemmer pr. 31.12.11 (429 pr. 31.12.10). Av disse er 3 æresmedlemmer.

Æresmedlemskap

Fridtjof Simonsen ble utnevnt til æresmedlem på årsmøtet 13.04.11.

Åpne møter.

13.04.11. Årsmøte. Trøndelag Folkemuseum. Etter årsmøte fortalte Kjell Ivar Aune, Synnøve Skaug, Eva Hov, Erik Solem og Roar Sæterhaug om: **”Kystad gård og park, en historisk orientering med bilder”**. 80 deltakere.

16.10.11. Åpent Hus på Marka. Alle medlemmene ble invitert til høstmøte på Marka. Det ble servert kaffe og vafler. I alt 60 medlemmer og ikke medlemmer hadde funnet veien til Marka i fint høstvær. Kjell Ivar Aune hadde utarbeidet en informasjonsfolder over området rundt Skjelbreia for møtet.

13.11.11. Medlemsmøte. Lian Restaurant. Forfatterne Fridtjof Simonsen, Arnulf Selnes og Arne Fjelnseth presenterte jubileumsboka: **”Det gamle Byåsen i tekst og bilder”**. Inge Johansen fortalte litt om historien på Lian og videre planer. Det var anledning å kjøpe middag i forkant av møtet. Stort oppmøte i alt 110 medlemmer besøkte Lian.

08.02.12. Jubileumsmøte. Før jubileumsmiddag: Torunn Herje: **”Kystens betydning for Trondheims gullalder på 1700-tallet”**. Ellers orientering fra styret. Under middagen var det hilsningsstale av Aud Tretvik, leder av Sør-Trøndelag Historielag. Eva Hov underholdt med musikk fra 1700- tallet på piano. I alt 90 medlemmer hadde meldt seg på.

07.03.12. Medlemsmøte. Trøndelag Folkemuseum. Tor Erik Jenstad og Unni Ulltveit: **”Trebittmærra og Feppealdalen – ei bildevandring med språklige og musikalske stopp.”** Ellers orientering fra styret og kaffe med nogo attåt. 60 deltakere.

Vandringer

25.05.11. Kystadparken og Kystad gård. 43 deltakere, dårlig vær. Kjell Ivar Aune og Roar Sæterhaug orienterte om gårdens og parkens historie. Eva Hov fortalte om livet i parken på Kroghs tid med korrekt antrukket klær fra 1800- tallet.

11.09.11. Kulturminnedagen. Samarbeid med Trondheim Historiske Forening. Kulturhistorisk vandring fra Baklia til Lavollen. Arkeolog Ragnhild Berge ledet turen og orienterte om tidligere registreringer og de siste funn fra området. Egen kulturhistorisk O-Løype Lavollen/Helkanseter. Kjell Ivar hadde utarbeidet en informasjonsfolder som ble solgt. Lavollen var åpen for servering og det var anledning til å komme inn i Gulstua. 60 deltakere.

Ekskursjon

Busstur til Stadsbygd 18.06.11.

Første stopp var ved helleristingene på Stykket hvor vi fikk en informasjon av Eva Lindgård.

Turen videre gikk til Museets Kystens Arv med omvisning i museet og båtbyggeriet.

Det ble også tur til en vandring i Prestegården og Rosehagen med Johan Rein som guide.

Siste stopp ble Reins Kloster og kirka. Meget vellykket tur, men bare 23 deltakere.

Representasjon/seminar/møter

Strinda Landbrukslags 200-årsjubileum. Gunnar Schei og Fridtjof Simonsen har vært med i komiteen. Kjell Ivar Aune, Eva Hov og Roar Sæterhaug presenterte historielaget på dagene i uke 23 i juni.

Sør-Trøndelag Historielag. 10- års jubileumsmøte 1.10.11. Trondheim. Eva Hov deltok fra BH.

Sør-Trøndelag Historielag. Leiarmøte 17.11.11. Trondheim. Kjell Ivar Aune og Roar Sæterhaug deltok.

Sør-Trøndelag Historielag. Årsmøte 17.03.12. Knut E Møller og Eva Hov deltok fra BH.

Trondheim Kommune. Kontaktmøte med Trondheim Kommune 13.01.12. På møtet ble dette gjennomgått: Pilegrumsleden, Gravhaugene på Våddan, Marken og kulturlandskapet, Kystadparken og steingjerdene i Iladalen. Det foreligger et notat av Knut E. Møller fra møtet. Fra Kommunen deltok: Andreas Glimstad og Espen Skovhus Bråthen. Fra historielaget: Kjell Ivar Aune, Erik Solem og Knut E. Møller.

Kåserier/foredrag

Munkvoll Sykehjem. Arne Fjelnseth: ”Det gamle Byåsen.”

31.01.12: Byåsen Menighet (Byåsen kirke). Arne Fjelnseth og Arnulf Selnes: ”Det gamle Byåsen.”

14.03.12: If/Storebrands Pensjonistgruppe i BILs klubblokale på Dalgård. Arne Fjelnseth kåserte om Byåsens historie og Kjell Ivar Aune viste bilder fra jubileumsboka.

Befaringer

20.09.11. MARKA. Møte med Trondheim Kommune. Kommunen tar på seg hogst av store trær ved uthus og ruinene etter låven. Fra kommunen deltok Terje Aas og Espen Skovhus Bråthen. Fra Historielaget deltok Kjell Ivar Aune, Knut E. Møller og Roar Sæterhaug.

29.11.11. Kystad Park. Befaring med fylkesarkeolog Kristian Petersen. Gikk over de 4 gravhaugene med tanke på rydding og senere presentasjon. Den 5 gravhaug (nyregistrering) ble tegnet inn på kartet. Roar har utarbeidet en rapport fra befaringen. Fra historielaget deltok Roar Sæterhaug.

Historielaget i media

Jubileumsboka er blitt presentert både i Adresseavisen og Bydelsmagasinet.

Trykksaker/brosjyrer

Jubileumsboka. 2011. Bind 2. ”Det gamle Byåsen i tekst og bilder.” Redaksjon: Fridtjof Simonsen, Arnulf Selnes og Arne Fjelnseth. Årboka ble trykket i 2500 eksemplarer. Jubileumsboka på hele 168 sider er vesentlig en billedbok innenfor tema som: Byåsenlandskapet som det var; Noen steder som forsvant; Kommunikasjon og folk; Glimt fra idrett og organisasjoner; Litt om skole, handel og industri og Krigsrelaterte bilder. Boka inneholder også 2 artikler: Arnulf Selnes: ”**Kort sammendrag av Byåsens historie**”. Arne Fjelnseth: ”**To åstedssaker på Selsbakk- og Kystadgårdene midt på 1700-tallet.**”

Salg av Jubileumsboka

Jubileumsboka er lagt ut på salg på Øksendal bokhandel, Notabane og Trøndelag Folkemuseum. Boka er også solgt på historielagets møter og egne salgstilstelninger. Ellers er boka solgt på internett og blant styrets medlemmer. Pr. 20.03.12 var boka solgt i ca 1260 eksemplarer.

Informasjonsfoldere:

Kjell Ivar Aune: **Kystad og Kystadparken.** Informasjonsfolder i tilknytting til historisk vandring 25.05.11

Kjell Ivar Aune: **Kulturhistorisk beskrivelse av Iladalen.** Informasjonsfolder i tilknytting til historisk vandring på kulturminnedagen 11.09.11.

Tilskudd, offentlige midler.

Trondheim Kommune. Kr. 10.000. Rydding og merking av Pilegrimsleden.

Trondheim Kommune. Kr. 50.000. Restaurering av stabburet på Stykket

Byåsen Idrettslag – Langrennsavdeling. Kr. 8.500 for hjelp med parkering under Dalgårdstafetten og Uglarennet i Nilsbyen januar 2011. Erik Solem har organisert arbeidet.

Prosjekter i perioden

1. Sikring og presentasjon av kulturminner.

A. Pilegrimsleden fra Lerdal til Stenberget med gravhaugene på Våddan. Samarbeid med fylket, kommune og grunneiere. Traseen er ryddet og mange nye merkestolper er satt opp og eldre er malt opp. Gravhaugene på Våddan nord for stien er ryddet ferdig. Informasjonsskilt er satt opp. Kommunen svært godt fornøyd med arbeidet som er gjennomført og historielaget har mottatt 10.000 for arbeidet i 2011. Når det gjelder gravhaugene er det inngått en skjøtselsavtale med fylket. Prosjektet fortsetter.

B. Ruinene etter møllebruket og stampa nedenfor demningen på Skjellbreia.

Rydding, sikring og skilting. Samarbeid med kommunen. Prosjektet fortsetter.

C. Marka. Sikring av bygninger og rydding av skog/kratt rundt husene. Samarbeid med kommunen. Sikring av husene er tidligere startet opp og i år er spesielt uthuset prioritert. Rydding av trær rundt husene har fortsatt og i år fikk vi hjelp fra kommunen som har felt de største grantrærne. Flere dugnadsdager for å rydde bort etter hogsten. Prosjektet fortsetter. (se også rapport fra huskomiteen Marken)

D. Stabburet på Stykket. Full restaurering. Samarbeid med Trondheim Kommune og Skjetlein vg skole. Historielaget er fra kommunen bevilget kr 50.000 til prosjektet. Stabburet er fraktet til Skjetlein. Prosjektet fortsetter i 2012.

E. Kystadparken. Det har vært gjennomført 2 dugnader i april og mai hvor det har vært tatt ned noe småskog for å få fram gammelt stinett, sitteplasser og lysthusplass. Historielaget har hatt møter med skolene for å få med disse i prosjektet når det gjelder å bruke parken i undervisningen og skjøtsel. Prosjektet fortsetter.

F. Steingjerdene i Iladalen. Kommunen har foretatt en del rydding nedenfor Helkanseter og i nærheten av Lavollen. Videre arbeid kan inngå i kommunens kulturlandskapsprosjekt med befaring og synnligning av deler av gjerdene. Prosjektet fortsetter.

2. Dokumentasjon og registrering av kulturminner.

A. Kystad gård, park og kulturlandskap. Innsamling av informasjon og bildemateriell. De 5 gravhaugene er nå registrert. Kjell Ivar Aune, Eva Hov og Synnøve Skaug fortsetter arbeidet med innsamling av data.

B. Gamle hoppbakker. Det er samlet inn en del materiale som skal bearbeides. Thorvald Nakstad

C. Eldre bygninger. Det er startet opp et arbeid med å registrere de eldste nåværende bygninger på Byåsen. Kjell Ivar Aune og Erik Solem.

D. Innsamling av eldre kart på Byåsen. Kartkomite: Kjell Andersen og Kjell Ivar Aune

E. Lagmannseter. Tekst til informasjonstavle er utarbeidet og levert kommunen.

Komitéarbeidet.

Datakomiteen.

Komiteens sammensetning: Fridtjof Simonsen, Rune Simonsen og Erik Solem.

Stort sett har arbeidet vært å vedlikeholde og legge inn nytt stoff til nettsiden til historielaget.

På våre hjemmesider www.byasenhistorielag.no vil alle kunne holde seg oppdatert om Historielagets aktiviteter. Flere benytter nettsidene våre til medlemsservise, innmelding og til bestilling av lagets trykksaker. Vi oppfordrer medlemmene som har e-mail til å melde dette inn til historielaget fordi det vil spare oss for mye portoutgifter.

Rapport fra navnekomiteen.

Komiteens sammensetning: Helge Wanvik, Fridtjof Simonsen og Thorvald Nakstad.

Komiteen har hatt få oppgaver i 2011.

Rapport fra huskomiteen for "Marken" g.nr.299, b.nr.1.

Komiteens sammensetning: Tormod Solem (leder), Birger Lykke, Jon Arthur Sjøflot og Arne Fjelnseth. Det mest synlige som ble gjennomført i år er felling av store trær som kommunen tok seg av. Dette har medført til et lysere og åpnere inntrykk av stedet slik det var for 50 år tilbake. Ruinene fra kufjøset kom tydelig fram og likeledes ser vi nå at det har vært en sidefløy vinkelrett fra låvbrufoten til kufjøset. Det har også kommet fram rester (ruiner) fra to andre små bygninger sør for kufjøset hvor det ene kan ha vært smia til bruket. Det ble en del arbeid med å kappe, rydde og transportere bort all veden etter felling av trærne, men dette ble gjort på dugnader. Ellers er uthuset malt og på hovedhuset er vinduslemmer malt samt enkelte partier. Huskomiteen var også med i arbeidet med Åpen Dag på Marka hvor kaffe og vafler ble servert.

Rapport fra historisk fagkomité.

Komiteens sammensetning: Fridtjof Simonsen, Arnulf Selnes og Arne Fjelnseth og Eva Hov. Arbeidet med Jubileumsboka har stått sentralt og den ble presentert på medlemsmøtet på Lian i november. Fridtjof Simonsen har fortsatt arbeidet med fotoarkivet og har i år også bearbeidet og arkivert en del eldre kartfiler (Statens Kartverk) over Byåsen. Arne Fjelnseth har arbeidet mye med å samle informasjon om rettstvisten på 1700-tallet omkring eiendomsforholdet på Selsbakk- og Kystadgårdene som ble presentert i Jubileumsboka. Arne Selnes har fortsatt arbeidet med veihistorien. Eva Hov har samlet inn informasjon fra en brevsamling på Gunnerusbiblioteket etter Krohg-familien relatert til familiene på Kystad, Havstein og Selsbakk.

Rapport fra Intervjukomiteen

Komiteens sammensetning har vært: Arne Fjelnseth, Berit Sæterhaug, Eva Hov og Synnøve Skaug. Det er satt opp en plan der det ønskelig å intervjuer over 20 byåsingere. 2 ungarske damer som kom til Byåsen som flyktinger i 1957 er intervjuet og stoffet er bearbeidet og skrevet ferdig.

Rapport fra museumskomiteen.

Komiteens sammensetning: Roar Sæterhaug, Berit R. Sæterhaug, Grete Myhre og Einar Lerstad. Historielagets samling er for tiden i kjelleren til RIMI Uglå. Her er det satt inn magasinreoler som nå tilhører oss. Det har ikke blitt samlet inn nye gjenstander i denne perioden. Vi har en leieavtale ut 2013.

Prosjekt og dugnadskomite:

For oppfølging av vedtatte prosjekter er Kjell Ivar Aune, Knut E. Møller, Roar Sæterhaug og Erik Solem (dugnadsleder) ansvarlig. Det har vært gjennomført en rekke dugnader i år på Marka, Pilegrimsleden, gravhaugene på Våddan og Kystadparken. Også i år har historielaget bidratt med hjelp under Uglarennet på Nilsbyen i januar 2012. I alt 331 arbeidstimer er nedlagt av 16 medlemmer på disse prosjektene.

Forslag til prioriterte oppgaver for perioden 2012/2013.

Nåværende styre vil anbefale at Byåsen Historielag skal arbeide med følgende oppgaver:

- Arrangere åpne møter, ekskursionsjoner og besøk til andre institusjoner.
- Samle inn lokalhistorie gjennom intervjuer med byåsingere.
- Samarbeide med fylkeskommunen og kommunen i arbeid med bevaring, dokumentering og registrering av kulturminner på Byåsen, Bymarka og Byåsen bygdeallmenning.
- Fortsette vedlikeholdet av "Marken" i samarbeid med Trondheim kommune. Utvide området til en kulturvandring omkring Skjellbreia og Møllebrukene hvor også seterdriften blir belyst.
- Skjøtsel og informasjon av pilegrimsleden fra Lerdal til Stenberget i samarbeid med Trondheim kommune. Skjøtsel av gravhaugene ved Våddan i samarbeid med Sør-Trøndelag fylkeskommune.
- Kystad gård og Kystadparken- innsamling historiske data. Arbeide for å bevare parken i samarbeid med kommunen, fylket og skolene.
- Ta vare på lagets museale samling, billedarkiv og øvrige arkiver.
- Utgi historielagets årlige årbok: "Byåsminner".
- Samarbeide med Sør-Trøndelag Historielag og andre relevante organisasjoner og skoler

Styrets oppsummering.

Markering av historielagets 20 årsdag med Jubileumsbok og jubileumsmiddag har stått sentralt. Vi synes at jubileumsboka ble en innholdsrik bok i bilder og tekst over Byåsen før og nå. Vi takker forfatterne Fridtjof Simonsen, Arnulf Selnes og Arne Fjelnseth for arbeidet som er nedlagt. Arbeidet med registrering og sikring av kulturminner i Bymarka og Byåsen bygdeallmenning har fortsatt. I år har vi arbeidet med pilegrimsleden fra Lerdal til Stenberget med rydding og skilting. 3 gravhauger ved Våddan er ferdigryddet og informasjonsskilt er satt opp. Vi har så vidt startet opp med Kystad gård og Kystadparken med innsamling av historiske data og litt rydding er foretatt. Våre historiske vandringer er populære og godt besøkt og dette vil vi fortsette med, likeledes åpen dag på Marka.

Styret vil fortsette å tilby alle medlemmer interessante ekskursionsjoner og engasjerte foredragsholdere til våre fremtidige arrangementer.

Styret vil spesielt takke Helge Wanvik som stiller Steinbua på Havstein gratis til disposisjon for styremøter og arbeidsmøter.

Videre takker styret medlemmene for god oppslutning om Historielagets møter og turer.

Takk også til alle våre foredragsholdere og alle andre som har stilt sine kunnskaper og sin tid til rådighet for Byåsen Historielag.

Byåsen, 18. april, 2012.

Kjell Ivar Aune
Leder

Roar Sæterhaug
Nestleder

Gunnar Schei
Kasserer

Erik Solem
Styremedlem

Knut E. Møller
Styremedlem

Arne Fjelnseth
Styremedlem

Thorvald Nakstad
Styremedlem

Eva Hov
Varamedlem

Synnøve Skaug
Varamedlem